

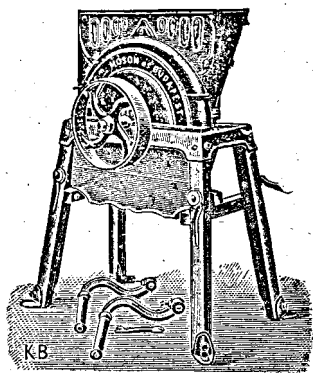
„KÜHNE“

MEZŐGAZDASÁGI
GÉPGYÁR R.-T.

MOSONBAN

elismert elsőrendű kivitelben szállit uradalmak és kisgazdák céljainak megfelelő mindenféle

mezőgazdasági gépet.

Idénygépek: szecs kavágók, répavágók, hengeres-, tárcsás- és kövesdarálók, tengeri morzsolók kézi- és erőhajtásra, tengeri szártépők, gyök-mosógépek, takarmányfüllesztők.

Teljes takarmányberendezések

a legmodernebb kivitelben.

Helyszini felvétel és tervezés díjtalan.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes gép- és motor szükségleteinek beszerzésekor az E. K. A. R. T.

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától
kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

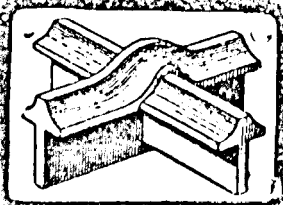
Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Szab.

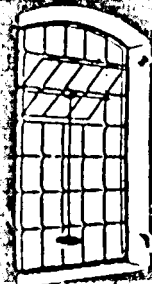
„Köpplinger“-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedül gyártók — ismeretessel és költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

vasszerkezeti és idomvasablakgyártók. Telefon 35-22.

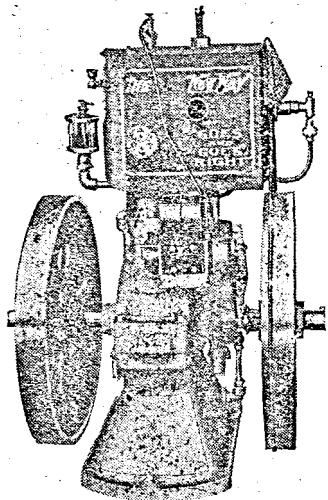
Leptér János Budapest, X., Asztalos Sándor-ut. 16.

■ ■ ■ ■ 1913. szeptember havában Kolozsvárott aranyéremmel kitüntetve. ■ ■ ■ ■
 1913. október havában Grázban állami ezüst- és kiállítási aranyéremmel kitüntetve.

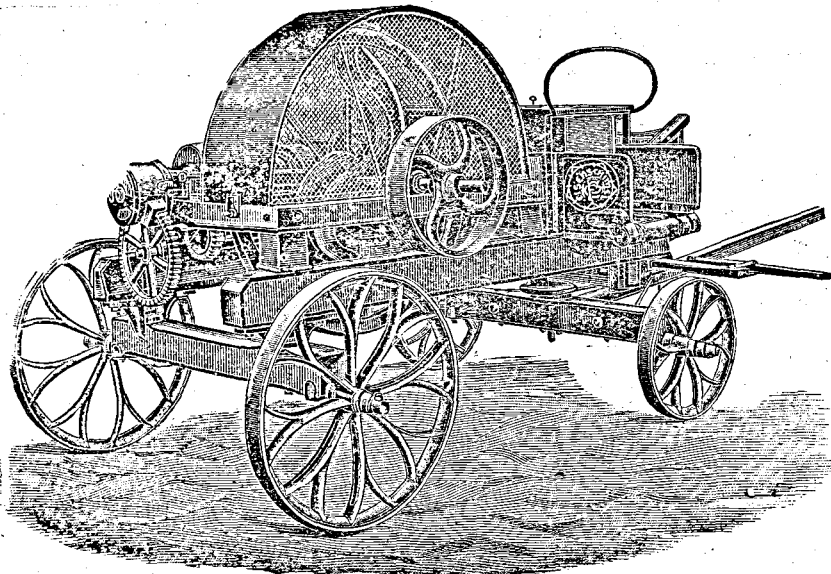
„NEW-WAY” benzínmotor

hűtőviz és csővezeték nélkül - - - a modern motortechika legújabb vívmánya. 2½-től 12 lóerőig.

2672

Szerkezete egyszerű és zárt;
 por, piszok nem érheti, ezáltal
 a motor hosszú élettartalmu.
 A legkitünőbb anyagból készítve!
 Ideális üzem a mezőgazdaság
 és kisipar részére!

Bárki által könnyen kezelhető!

Szecs kavágóink, Répavágóink és Darálóink

tökéletes szerkezetüknel fogva
 közkedveltségnek örvendenek.

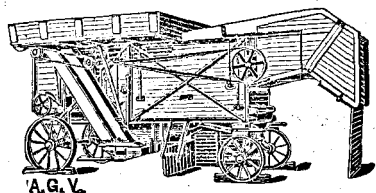
Árjegyzékkel készséggel szolgálnak:

BÄCHER RUDOLF — MELICHAR FERENC

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Teréz-körút 26.

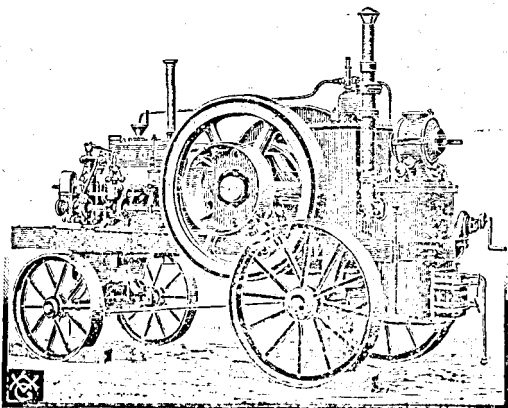
Az állami gépgyár gyártmányai:

A.G.V.

Acélkeretű golyós-csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerősükséglet! és kenőanyag fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

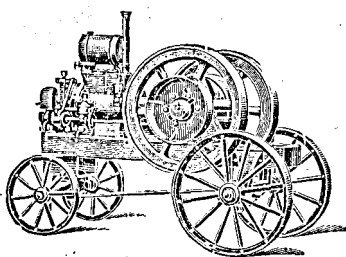
Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Szabadalom!
 Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
 Könnyű kezelés!
 Faszénfogyasztás óránként és lóerőnként kb. 480 gramm.
 Földgázüzemre is alkalmasak!

Legújabb rendszerű szab.

NYERSOLAJLOKOMOBILOK.

Egyenletes működés! Tűzveszély kizárva!
 könnyű kezelés!
 Nyersolaj fogyasztás óránként és lóerőnként kb. 280 gramm.

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.

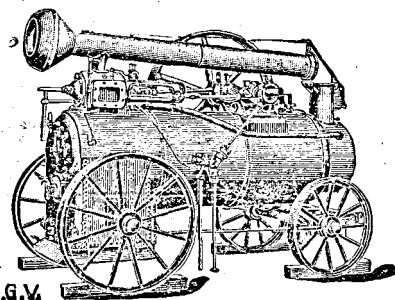
Megbízható üzem! Egyenletes járás!
 Egyszerű kezelés Kevés benzinfogyasztás!

A losonci mezőgazdasági gépgyár gyártmányai: Losonci egyszerű és műtrágya szórával kombinált vetőgépek

Kalmár-féle rosták.

Resicai tükörcélekék. Táracsboronák és egyéb talajmivelő eszközök.

Érdeklődőknek árjegyzéket szívesen küld

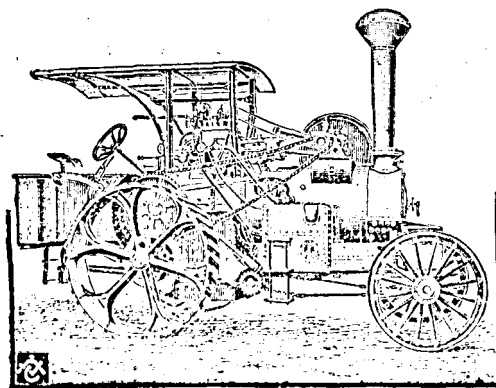

A.G.V.

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkönyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

UTIMOZDONYOK

14 légkönyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzeléssel Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontatásra és szántásra alkalmasak.

2021

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körút 32. Pók-telepek: Nagyvárad, Dobroca, Temesvár

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
7/8 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILI ÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

**Kérjük az
előfizetéseket
megújítását!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szemle.....	3
Szőlőmivelési tanácsok a jövőre nézve. Z.....	4
Burgonyatermelési kísérletek Maros-lorda vármegyében 1913 évben. Gáspár József.....	5
Egyleti élet.....	6
Vegyes közlemények.....	7
Hírdetések.....	

Szemle.

Uj év. — Kolozsvári kisgazdák kivándorlása. — Románok földvásárlásai — Nagy erdőeladás. — Kissármási Mály Sándor nyugalomba vonulása. — Földgáz r. t. Tordán. — A földgáz értékesítése. — Hóviharak.

Kél a boldogító nap! Nyelvetekkel és lelketekkel kedveztetek... így kezdte több mint ezer esztendővel ezelőtt Ovidius az új esztendőre írott költeményét. Idézzük szavait, mert hisszük és reméljük, hogy az új év hajnalán felkelő nap meghozza a magyar gazdáknak a szó szoros értelmében vett régi jó időket, amelyek feledtetni fogják az utóbbi két év alatt többszörösen megismétlődött elemi csapások okozta keserűséget, szenvedést és nyomort. Nyelvünkkel és lelkünkkel kedvezünk: nem panaszkodunk, beletnyugszunk a változhatatlanba és bizunk egy jobb jövőben.

Az új esztendőből sokat vár Erdély mezőgazdasága, mert a két utóbbi év sok viszontagsága lerombolta mindazt, amit a XX. század első évtizedében építettek a gazdák. Sokat várunk ez évtől mi is, mert a magyar nemzeti földbirtokpolitika tető alá hozását várjuk az 1914. évtől. Eddig beszéltünk és irtunk, most azonban a tettek zord terére kell lépnünk: államnak és társadalomnak egyaránt, ha azt akarjuk, hogy az ezeréves Magyarországnak a második ezerévet is megérje.

A kolozsvári Gazdasági Egylet most tartotta meg az évben utolsó választmányi ülését, amelyen az egyesület titkára bejelentette, hogy 6 kolozsvári kisgazda készül Amerikába, mert nem kap földet, a bérlet pedig olyan drága, hogy abból a mai viszonyok között megélni lehetetlen. A kaszálók holdjáért 30 koronát fizetnek és emellett a város közönsége a tejdrágaság miatt panaszol. Mieso-

da kommentárt fűzzünk a magas földbérékhez és a városi közönség panaszához? A két oldalról szorongatott kisgazdák helyzetét nem hosszú cikkekben kell leírni, hanem át kell éreznünk. Ha átérezzük, a segítség módjait is könnyebben fel tudjuk lelteni. De hisz nincsen könnyebb mint erre a módot megjelölni, csak a végrehajtás megy nehezen. A segítségnek legegyszerűbb módja az volna, ha a kormány a *Darányi* által megkezdett telepítési politikát folytatná és így olcsó földhöz juttatná a szinmagyar kolozsvári kisgazdákat is.

Már egymagában az is szomorú, hogy a kolozsvári kisgazdák kivándorlásra gondoltak és készülnek Amerikába. Még szomorubb az, hogy ha a 6 kisgazda közül egy vagy keféő verejtékes munkájával jobb keresethez jut és ennek híre megy, seregestől fognak utnak indulni itthon maradt társaik. Ez az eset egy újabb bizonyítéka annak, hogy a telepítési és parcellázási törvényt a földbirtokpolitikával együtt sürgősen meg kell teremteni.

Csodálkozunk azon, hogy a románok hogyan tudnak oly magas összeget adni az eladó birtokok vételárául, amint most értesülünk, a magyarázata ennek abban lehet, hogy a román kisgazdákat a bankok aként támogatják földszerzéseiknél, hogy a pld. 1000 koronát érő, de 1200 koronára tartott földrésztől a 200 K-t — ha a kisgazda arra érdemesnek látszik — adja a bank. Igénytelensége miatt pedig a legtöbb kisgazda «érdemes» erre. Magyar kisgazdáink között is akadna igen sok támogatásra méltó, sajnos azonban magyar bankjaink nem oly áldozatkészek a magyar kisgazdákkal, mint a román bankok a román kisgazdákkal szemben.

Az elmúlt héten *Károlyi* László gróf derekegyházi hitbizományi birtokának erdőségeit is eladta, amelyek mintegy 19 ezer hold kiterjedésűek. Mint ismeretes, *Károlyi* László gróf az eladott derekegyházi mezőgazdasági birtoka helyett Erdélyben vásárolt meg három birtokot és igen örvendetes és kívánatos volna, ha eladott erdőségei helyett is Erdélyben vásárolna új erdőségeket.

Kissármási *Mály* Sándor pénzügyminiszeri tanácsos a hivatalos lap közlése szerint nyugalomba vonult, mely alkalmából a király a Szent-István rend kiskeresztjével tüntette ki. *Mály* Sándor a

kissármási gázkutak feltárásánál végzett elismerésre méltó munkát, amiért a király annak idején a «kissármási» előnév használatának engedélyezésével tüntette ki. A földgáz ügyeket vezette a miniszteriumban, nyugalomba vonulásával még nem tudjuk ki kerül helyébe, mindenestre igen kívánatos volna, hogy olyan ember kerüljön a helyébe, aki a számos helyen feltárt, rengeteg kincset magában rejtő földgázot most már végre értékesíteni is tudja, mert nemsokára egy fél évtizede, hogy összetett kezekkel nézzük a gázkutak szaporodását és várjuk, hogy áldásos hatását végre érezhessük is.

E héten alakult meg a Tordára vezetett földgáz kihasználására a Pesti Magyar Kereskedelmi bank égisze alatt a Tordai Cementgyár R. T. 4 $\frac{1}{2}$ millió korona alaptőkével. Az igazgatóság elnöke lett *Weis* Fülöp, tagjai: *Schiffer* Miksa (alelnök), dr. *Hegedüs* Lóránt, ifj. *Chorin* Ferenc, *Zeyk* Károly, *Mayer* Odön, dr. *Herczeg* Dezső, *Nemes* Jenő, *Grünwald* Mór, *Tolnai* Arnóld és *Hertzfeld* Alfréd. Az új társaság szép reményekkel kezdheti meg majd az üzemét, mert a cement tartalmu földeket már korábban össze vásárolták Torda környékén, a földgáz pedig tökéletesen és olcsón fogja kiégetni az anyagot.

Mindenestre örülünk, hogy a cement nagyságok egy erős ellenfélre találnak majd a tordai r.-társaságban, mert t. i. szeretnők remélni, hogyha olcsón állítja elő a gyár a cementet, olcsón is fogja adni. Egyet sajnálunk azonban, hogy a nép maga ezekben a javakban nem sokat fog részesedni. A hasznot a bankok fogják elnyelni. Jó volna ha legalább téli fokozná a munka alkalmát a gyár, mert ha nyáron foglalná le a környék lakóit, úgy az a mezőgazdasági termelés rovására menne.

A napilapok közlése szerint a földgáz kihasználására, a nagyobb pénzintézetekből alakult földgáz szindikátusnak a folyó évi január hó 2-án déli 12 óráig kellett kinyilatkoztatnia, hogy átveszi-e a földgáz monopoliumot, vagy sem. A társaság u. i. tanulmányoztatta a földgáz ügyet, amerikai szakértőket hozatott stb. s azért kérte a terminus kitűzését, hogy a szakvélemények alapján határozhasson. A szakvéleményekkel úgy látszik, hogy nem készültek el a szakemberek, mert a szindikátus április hó 1-ig haladékot kért, amit, ha jól tudjuk, meg is kapott. Ha a napilapok híradásai iga-

Szuperfoszfát, Thomassalak, chilisalétrom stb. műtrágya-féléket
a legelőnyösebben és legmegbízhatóbban a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám
szerezhetünk be.

zak és meg nem cáfolják azokat hivatalosan, úgy amennyiben a társaságnak nem konveninálna az üzlet, az állam a földgáz ügy tanulmányozási költségeinek fedezése címen 600 ezer koronát fizet a társaságnak, ha pedig az üzletet megkötik, úgy a tanulmányozási költségeket a szindikátus fedezi.

Az erdélyi gazdaközönségnek állandóan élénk figyelemmel kell kísérnie a földgáz ügyet, mert a földgáz törvény értelmében az erdélyi mezőgazdaságnak százalékos jutaléka van az állam tiszta nyereségéből. Ha már mostan a földgáz terhére írják a kutak furatási költségeit, földgáz kihasználásra alakult kisebb-nagyobb társaságok meddő földgáz tanulmányozási költségeit, földgáz kirendeltiségek, szakértők stb. fizetését költségeit éveken keresztül, melyek ideje alatt a földgáz semmi hasznot nem hozott, csak a rengeteg kiadást emésztette el, akkor vajon remélhetjük-e, hogy bármikor is élvezhetjük a törvényben nehéz küzdelem árán biztosított csekély, a földgáz kihasználásához fűződő jogainkat.

A földgáz jelentőségéhez mért reményeink csak úgy válhatnak valóra, ha a kormány a szerződések megkötésénél a törvényben előírt szabályokat a legnagyobb szigorral betartja, mert ha egyes társaságoknak csak azért adja át a földgázot, hogy azok albérletbe, drágábban kiadják és nem befektetések eszközlése céljából, akkor áldásos hatását nem fogja érezni sem a köz, sem a mezőgazdaság, mert ezzel csak drágábbá és nehezebbé teszi a földgáznak komoly célokra való felhasználását és hasznosítását.

Mint utóbb értesülünk kissármási Mály Sándor utóda Probstner Alfréd lesz, akitől ha vezető állásba kerül, reméli és elvárja Erdély gazdaközönsége, hogy a földgáz ügyet a törvény paragrafusainak legszigorúbb betartása mellett fogja tovább és az eddiginél gyorsabb tempóban vezetni.

*

Nekünk erdélyieknek, kik a két utóbbi esztendőben annyi vihart láttunk és éltünk át, a viharok már csak a hírétől is borsodzik a hátunk, mert nem hogy megelégtünk, de már rettegünk tőle. Távirati tudósítások jelentik, hogy Európa északi, nyugati és déli részén tomboló viharok dúltak. A Kiel és Koppenhágából érkező tudósítások a tenger óriási áradásairól adnak hírt. Fiuméből a horgonyzó hajókat a nyílt tengerre ragadta a vihar s azoknak ott nyoma veszett. Berlinből jelentik, hogy egész Németországon végig söpört a vihar. A Moszkvából érkező hírek szerint a hóvihar több községet valósággal eltemetett és a községek a hatalmas hóhegyek miatt megse közelíthetők. Magyarország déli részén mint Temesvárról jelentik Lugoson és Karánsebesen volt két napig tartó vihar, előbb jégeső esett, mit hóvihar váltott fel.

Nálunk Erdélyben tavaszi szellő lengedez, aminek nem tudunk örülni, mert

ez is abnormális. Most erős fagyra, nyáron pedig forró napsugarakra volna szükségünk. —k. —t.

Szőlőmvelési tanácsok a jövőre nézve.

I.

Az Erdélyi Gazda 1913. évi 8-ik számában: *Telepítsünk-e szőlőt?* címmel a szőlőmvelés realizálását iparkodtam bizonyítani. Ugy az elmúlt 1912., mint a jelen 1913. év általánosan rossz gazdasági viszonyai és különösen a szőlőhegyeket ért csapás, a csuszamlások okozta jelentős károk, látszólag rácafolnak ezen állításra. A telepítési kedv érthetően csökkent és az a közel jövőben a nehéz és csak lassan javuló hitelviszonyok, a pénz általános drágasága, de leginkább az említett rombolások miatt, Erdélyben javulni egyhamar alig fog. Tagadhatatlan tény, hogy a két év óta gyenge mennyiségű és az idén is csak kevéssé jobb minőségű termés nem szolgálhat a gazdáknak biztatással, a szerintük sokkal inkább *luxus*, semmint jövedelmező befektetéshez, vagy a csuszamló területek javításához. Ezt ilyen módon felfogni nem szabad. Ha buzát a jégverés és árvizek dacára vetünk, a sorscsapások még nem szolgáltatnak okot a végső kétségbeesésre, vagyis ahhoz, hogy a normális években szép jövedelmet hozott és egyébként parlagon heverő területeket teljesen elhanyagoljuk.

Jelzett szerény értekezésemben ígéretet tettem, hogy az ott felsorolt 8 pont szerint a szőlőmvelés, illetőleg telepítések főbenjáró szabályait időközi sorrendben ismertetni fogom, amely szabályoknak figyelembe vételével létesített szőlők — elemi csapásokat leszámítva — azok jövedelmezőségét biztosítják. Ezen tervbe vett közleményekhez a tek. Szerkesztőség ígérete szerint előzékenyen nyitott volna helyet nb. lapjának hasábjain. Az évközben a gazdákat sújtóan érintő elemi csapások következtében azonban az én szerény tollam is megbénult, de különben a tanácsokat felhasznál idő sem lett volna.

Ma, amidőn az egész ország bortermő részei közül, az erdélyi borvidékek voltak egyedüliek, hol az aránylag leghosszabb és legmelegebb ősz a termést türethetően, a vesszőket jól beérlette, remélhető, hogy a jövő év a szőlőre is szerencsésebb lesz s így az elmondandókat ki-ki adott viszonyai között esetleg hasznot hajtóan kamatoztathatja s ez adott impulzust hozza, hogy a tavasszal megkezdett elmélke-

dést most folytassam, illetőleg fejezzem be.

Mint említém volt, a jó telepítés feltételei a következők:

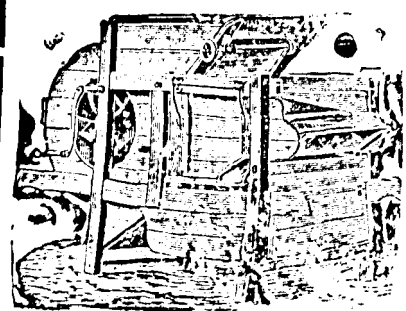
1. a mindenben szakzerű talajforgatás;
2. a megfelelő alanyra oltott nemes ültetése;
3. az ültetéshez jó oltványanyag használata és annak jól végzett ültetése;
4. az erdélyi nemes borfajták miveltése;
5. kellő védekezés a gombabetegségek és most már a moly ellen is;
6. a szőlő zsaroló tulmetszéseiinek elkerülése;
7. a szőlő évközi munkáinak rendes elvégzése és
8. a kellő minőségű és mennyiségű trágya okszerű alkalmazása.

Eredetileg az volt szándékomban, hogy mindezen kérdésekkel, egy-egy önálló és részletes cikk keretében foglalkozzam, lehetőleg röviden és tömören. A változott viszonyok azonban ezt feleslegessé tették s most itt összefoglalva, csupán a legszükségesebbekkel óhajtók emlékeztetőképpen és amennyire lehet, röviden foglalkozni.

A rigolozásról szólani nem tartom szükségesnek, mert igen kevés telepítés fog most tavasszal történni, vagyis csak olyan emberek szánják rá magukat, akik a reánk zúdult csapások ellenére és a jövőt tekintve, jövedelmező és így cél tudatos befektetésnek tartják a szőlőtelepítést, ezek pedig csak szakértők lehetnek, kiknek elemi dolgok fejtegetésére szükségük nincsen.

De mivel éppen a jövőre vonatkozóan óhajtók most egy pár hasznos dologgal foglalkozni, az első ebből az, hogy a helyenként csuszamlott vagy veszélyezett részek — bár szőlőtőkék feláldozásával — vízlevezető árkokkal látandók el, ha lehet még most télen, legkésőbb tavasszal, hogy ha havas tél, vagy csapadékos tavasz lenne, a fakadó altalajviz (jobban a leszivárgó és palán megakadva felgyülemelő és a csuszamlásokat okozó csapadék) nagyobb kár okozása nélkül távolodhasson el. Ezen árkok már a készítésnél az alagsóvezető halózat alakjával birjanak s vagy rőzse, vagy rendes égetett alagsóvel ellátva, — természetesen már csak akkor, ha a csuszamlás teljesen megállott — betölthetők s így később is, mint vízlevezetők fognak szolgálni, a felső területrészük pedig ismét beültetve hasznosítható.

Ilyen alagsóvezést már majd min-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMÁR” rostát

sziveskedjék **árjegyzéket** kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérkép viselő: A m. kir. állan vasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körút 32

den gazda látott s különösen hegyen, hol esés mindenütt van, igen könnyen keresztülvihető s így ábrás magyarázat közlését szükségtelennek vélem, mert ahol jelentős nagyságu és így körülményesebb munkával járó terület megmentéséről van szó, a tulajdonos kérelmére a kir. kulturmérnökség — teljesen díjtalanul — ugyanis készségesen szolgál felvilágosítással.

Másodsorban ajánlom, hogy bár mint el van is valamely szőlősgazda keseredve (és hogy most több okból lehet — koncepció), az oltványszőlők ép területein hiányzó tőkék pótlását el ne hanyagolja és főleg ne gondolkodjon úgy, mint már hallottam egyeseket: »majd bujtók, döntők vagy rokkantok«, mert az ilyen pótlás a rögtöni termés látszólagos célszerűségének ellenére az oltott szőlő halálát jelenti.

Amilyen szükséges, hogy idejében és minden hiányzó tőke pótolva legyen, éppen olyan veszedelmes ezeket az európai rész önállósításával pld. bujtás és pláne az egész oltott tőke döntésével cselekedni meg. Ezzel utat nyitunk a filloxerának vagy pedig át kell térni (ha a talaj arra való) a szénkénegezésre, már pedig az egy időben nagy költséggel beállított oltott szőlőt, mondjuk 5—10% pótoló tőke miatt még szénkénegezzel is védeni, ez egy kicsit tulságosan drága szőlőművelés lenne s az így kezelt szőlőket lehetne azután lelkifurdalás nélkül a »luxus« rovatba áthelyezni.

Az ilyen pótlást még izig-vérig szakembernek sem ajánlanám (annak nincs is rá szüksége), laikus kezében pedig kétszerte veszedelmesebb ez a »gyógyyszer«.

Ahol tőke hiányok mutatkoznak, a még most enyhébb időben jó mély (70 cm.) és megfelelő szélességű gödrök ásandók, ha most már nem lehetne (pld. a fedés miatt) úgy kora tavasszal készítenők el ezen lyukak, hogy még átfagyhassanak s annak idején erőteljes gyökérü, hibátlan forradású fásoltványt kell pótlásul beültetni.

(Folyt. köv.)

Burgonyatermelési kísérletek Maros-Torda vármegyében 1913. évben.

Irta:

Gáspár József.

II.

A termés eredménye úgy a mennyiségben, mint a minőségben 5 helyen felülmulta a várakozásunkat. 6 helyen az elemi csapások majdnem teljesen megsemmisítették a termést, úgy, hogy a termelők alig szedhettek annyit össze, amennyit,

mint vetőgumót tavasszal a barázdába elraktak. Minthogy azonban ezek elemi csapások — hegyecsuzamlás, árvíz, — olyan természetűek, melyek nemcsak a burgonyát, hanem valamennyi terményt egyformán sújtottak, a kísérlet eredményének elbírálásánál teljesen kikapcsolhatók.

Az 5 helyen elért terméseredményt az erre vonatkozó adatokat összefoglaló táblázatos kimutatás tünteti fel:

A község (falu) neve, melyben a kísérleti termelés történt	A vetőgumóval berakott terület		Összes termés mm.	1 k. holdon eső termés mm.	Keményítő tartalom %
	khold	öl			
Marosjára, magas fekvésű kötött agyagtalajon	1200		60	80	16'90
Vajdaszentivány, fensikós, fekete televényes agyagtalajon	1000		50	80	14'50
Marossztygyörgy, fensik, kötött sárga agyagtalajon	950		35	60	14'30
Udvarfalva, magas fekvésű lejtős agyagtalajon	950		35	60	14'85
Baczkamadaras, magas fekvésű lejtős, sovány agyagtalajon	1300		50	60	14'50

A táblázatban feltűnő annak a rovatnak hiánya, mely a vetésre felhasznált vetőgumók mennyiségét tünteti fel. E rovat hiányának magyarázatául elő kell adnom, hogy mindenik kísérleti termelésre vállalkozó mintagazda egy kat. hold befészkelésére 10 métermázsa gumót kapott. Ezt a mennyiséget azonban, amint a vetés után történt felmérés igazolta, egyik termelő sem fészkelte el. Eleinte ugyan mindenik termelő azt hajtogatta, hogy ő amit kapott mind elrakta, de nagy volt a vető gumó, ami neki jutott s ennél fogva nem tudta vele a kiszabott egy kat. hold területet berakni. Amidőn azonban a sorok és a sorokban kimutatott gumók száma kézzel foghatólag bebizonyította azt, hogy a felmért területen nincsen 10 métermázsa gumó elrakva, mindenik kísérleti termelő bevallotta, hogy addig, amíg a vetés tartott, úgy főzve, mint sütvé kosztoztatták. Ez a kosztozás pedig oly mélyre ható vala, hogy egyik-másiknál az adott vetőgumóknak majdnem a felére terjedt ki.

A kiszedés előtt történt szemle alkalmával egy-egy fészkekben: 20—25 darab gumó is találtatott — a legkisebb illetve szegényebb fészkekben is meghaladta a 10-el.

A keményítő tartalmát a kolozsvári

Ferencz József tudomány-egyetem vegytani intézetével kapcsolatos állami vegykísérleti állomás, állapította meg.

A vetőgumók elrakása kézzel történt, eke után, minden harmadik barázda oldalába. Takarásra a közönséges boronákat használták, a fogak megrövidítése végett vesszőfonással látva el.

Őszi szántást sehol sem tudtak a termelők végezni s így mindenütt egyszeri tavaszi szántásba történt a vetés.

Az ápolást mindenik termelő lókapával teljesítette, kétszer kapáltak, egyszer töltögettek.

A gumók az összeszedéshez egy helyen burgonya kiemelő ekével, négy helyen pedig csoroszlya nélküli közönséges ekével hozattak felszínre, forgattattak a földből ki.

Az elrakott gumók legtöbb rügye csirába indult, mely után a növény erőteljes, haragos zöld leveleket és vastag, felálló nagy virágzás után elterülő szárazakat fejlesztett. Ezen jól beindult fejlődését a növény egész tenyésztési ideje alatt megtartotta s habár a rendkívüli esős időjárás igen bő alkalmat nyújtott a betegségek keletkezésére, azoktól mindvégig menten maradott, még az olyan falvakban is, ahol a régi fajta burgonya a nép nyelvén nevezett »ragya« miatt teljesen elpusztult.

A kísérleti termelésre használt »Privat« burgonya alakjában színében és nagyságában semmi különlegesség nincsen, közönséges fehér haju és husu burgonya fajta, mint amilyennel legtöbbször találkozunk az életben.

A rövid leírásban bemutatott kísérleti termelés eredménye három irányban szolgáltat tanulságot:

1. hogy a kísérleti termelésre használt burgonya fajta Maros-Torda vármegye talaja és éghajlatához igen jól alkalmazkodott, melynél fogva nagyobb arányokban termesztése — melegen ajánlható;

2. hogy Maros-Tordamegyében a burgonya mindenütt jó sikerrel termelhető, a talaj kötöttsége, mely eddig mint a termelés akadálya állított fel, az eredményre szembevető befolyással nem volt;

3. pedig, hogy a burgonya az eddigi két főterménynél: a búzánál és tengerinél biztosabb és nagyobb jövedelmet ad: az 5 helyen kimutatott terméseredmény, kat. holdankint 480—640 korona között változó nyers jövedelmet jelent. A termelési költség a vető gumók beszerzésén kívül, a buza és tengeriének mögötte marad, mivel minden munkájához gyermekek alkalmazhatók, akiknek hiánya még

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kélzélők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédli és futórőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

eddig Maros-Torda vármegyében sehol pánszra okot nem adott.

Leszűrhető továbbá a kísérleti termelés eredményéből az a tapasztalat is, hogy a burgonya termesztésének szélesebb mederbe terelése egyik igen fontos eszköz: a szarvasmarhák, sertések és baromfiak takarmányozási kérdésének a megoldásához, melyekhez a legtermészetesebb és legolcsóbb póttakarmányt szolgáltatja. Mindenek felett pedig igen fontos szerep betöltése vár a burgonyára a nép táplálkozásánál, ahol jelenleg majdnem kizárólag a tengeri foglalmat minden helyet el, minek következtése az, hogy a nép élete tengerihez van kötve, ennek termése pedig sokszor alatta marad a várakozásnak, amint ezt a legutolsó két év olyan mélyreható nyomokkal igazolta. Ha a burgonya termesztése csak annyira fokoztatik, hogy a nép a kenyérsütésnél a lisztanyag szaporításához használhassa fel, ez élelmezési kérdés egy nehéz feladat megoldásával vitetett előbbre.

(Vége.)

EGYLETI ÉLET.

Jegyzőkönyv,

az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató választmányának Kolozsvárt 1913. december hó 29-én tartott üléséről.

Elnökölt: br. Bánffy Ernő e. elnök.
Előadott: Tokaji László e. titkár és Török Bálint s.-titkár.

Jegyzett: Török Bálint s.-titkár.
Jelen voltak: br. Jósika Gábor és László Ferenc e. alelnökök, br. P. Horváth Kálmán, br. Mannsberg Sándor, gróf Horváth-Tholdy Rudolf, br. Huszár Pál, Jakab László, Szász István, dr. Péter Béla, dr. Szentkirályi Ákos, dr. Papp József, Bocsańczy László, Vásárhelyi István, Wolszky Győző, Jászberényi András, Juhász Árpád, gy. Rosenberger Ignác, gy. Rosenberger Sándor, László László, Szent-Iványi József, Sipos Gábor.
Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri br. Mannsberg Sándor és dr. Péter Béla ig. vál. tagokat.

Tagdelegálás.

Titkár beterjeszti a m. kir. pénzügyminiszter urnak a sör-, szesz-, ásványolaj- és cukortermelés megadóztatására alakított szaktanácsba egy rendes és egy pótag delegálása tárgyában az egylethez intézett leiratát.

Igazgató-választmány a szaktanácsba gy. Rosenberger Ignácot rendes ifj. br. Jósika Gábort póttagul delegálja.

Kedvezményes áru katonai korpa.

Ugyanó bejelenti, hogy az elnökség a földművelésügyi miniszteriumhoz felterjesztést intézett a kolozsvári es. és kir. katonai élelmezési raktárban termelt kedvezményes áru kinstári korpának az egylet részére való átengedése tárgyában. — Helyeslő tudomásul szolgál. A miniszteri rendelet értelmében a korpa kiskisdák között osztandó ki.

Az 1913. évi szeptember hó 7-én tartott országos földbirtokpolitikai nagygyűlés határozatainak végrehajtása.

Titkár az E. G. E. 1913. évi szeptember hó 7-én tartott országos földbirtokpolitikai nagygyűlése határozatainak végrehajtása tárgyában az E. G. E. elnökségének határozati javaslatát felolvassa.

Jakab László br. **Jósika** Gábor, **Szentkirályi** Ákos, dr. **Papp** József, **Sipos** Gábor és **Tokaji** László hozzászólásai után, br. **Bánffy** Ernő elnök a határozati javaslatot egyhangulag elfogadottnak jelentette ki.

Titkár bemutatja a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége, a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egylete, az Arad, Fejér, Szolnokdoboka, Zala, Zemplén, stb. vármegyék Gazdasági Egyesületeinek a iratait, amelyekben közlik, hogy a szeptember hó 7-i földbirtokpolitikai nagygyűlésen hozott határozatok szellemében a földművelésügyi miniszteriumhoz felterjesztést intéztek. — Örvendetes tudomásul szolgál.

Kisebb kebli ügyek.

Ugyanó bemutatja az E. G. E. állattenyésztési és kikiáltási szakosztálya f. évi okt. hó 25-én tartott végrehajtó bizottsági ülésének jegyzőkönyvét, mely a lapban is egész terjedelmében közölve lévén, tudomásul szolgál.

Ugyanó bemutatja az E. G. E. tagnyilvántartási folyószámia könyveinek és tagsági kötelezvényeinek átvétele alkalmával felvett jegyzőkönyvet, mely jóváhagyó tudomásul szolgál és titkári hivatal utasítatik, hogy a tagsági kötelezvények rendezése ügyében e jogtanácsossal lépjen érintkezésbe.

Egységes cserebogár irtási szabályrendelet.

Segéd-titkár jelentést tesz az ig. vál. március hó 5-én tartott ülésén a cserebogár irtási szabályrendelet tervezet készítése céljából kiküldött bizottság működéséről és felolvassa az «Erdélyi Gazda» 1913. évi 52. számában közölt rendelet-tervezetet, melyet a választmány egyhangulag elfogad és megbizsa az elnökséget, hogy az összes magyarországi törvényhatóságoknak elfogadás és végrehajtás céljából küldje meg.

Az E. G. E. gazdatiszti osztályának alapszabálytervezete.

Segéd-titkár jelentést tesz a gazdatiszti osztály alapszabály tervezetének elkészítéséről, mely a lapban is közölve lévén helyesléssel elfogadtatik. Egyben jelenti, hogy eddig 25 tag jelentkezett.

Az E. G. E. számtartási osztálya.

Segédtitkár bejelenti, hogy a választmány folyó évi március hó 5-én tartott ülésének határozata értelmében a titkári hivatal **Wolszky** Győző ig. vál. taggal a számtartási osztály ügyrend tervezetét elkészítette, amely az «Erdélyi Gazda» 1913. évi 52. számában egész terjedelmében közölve volt.

Br. Jósika Gábor e. alelnök indítványára választmány az ügyrendtervezet tárgyalását a legközelebbi ülésre halasztotta el.

A könyvkiadó vállalat 1913. évi működése.

Titkár bejelenti, hogy elnökség a könyvkiadó vállalatnak — az egyleti ta-

gok részére küldött füzetek megváltási ára fejében 200.10 koronát utalt ki. — Tudomásul szolgál.

Dr. Szentkirályi Ákos könyvkiadó vállalati elnök jelenti, hogy az 1913. évben december hó 17-ig a vállalatnak bevétele volt:

	4722'91 K
kiadása:	2646'27 K
maradvány:	2076'64 K
tartozás:	1242'00 K
maradvány:	834'64 K
követelés:	2015'25 K
vagyon:	2849'89 K

Jelentés helyeslő tudomásul szolgál és a rendelkezésre álló összeg erejéig új füzetek kiadására felhatalmazás adatik.

Titkár bejelenti **Schopf** Mihály és **Szankovits** János e. tagoknak — eltávazásuk miatt — az egylet tagjai sorából való kilépését. Sajnálatos tudomásul szolgál.

Közlgyűlés napjának kitűzése.

Titkár előterjesztésére választmány a közgyűlés napját virágvasárnapra tűzi ki, amely az 1914. évben április hó 5-re esik.

Egyéb átiratok tárgyalása.

Titkár beterjeszti a G. E. O. Sz. végrehajtó bizottságának és nagygyűlésének jegyzőkönyveit egyidejűleg jelenti, hogy az egyleti tagdíjat 300 korona helyett a G. E. O. Sz. 100 koronában állapította meg az 1913. évre. — Tudomásul szolgál.

Ugyanó bejelenti, hogy a Gazdaszövetség a szerb kereskedelmi szerződések megújítása tárgyában a földmiv. miniszterhez felterjesztést intézett és hasonló szellemű felirat küldését kéri az E. G. E.-től. Választmány felirat küldését elhatározza és megszerkesztésével elnökséget megbizsa.

Ülés napjáig beérkezett tárgyak és indítványok.

Ülés napjáig beérkezett tárgyak rendén **titkár** bejelenti, hogy az O. K. H. vidéki fióktintézeteket létesített, többek között egyet Erdélyben Kolozsvár székhellyel. Örvendetes tudomásul szolgál és a fióktintézet támogatását választmány elhatározza.

Magyarkapusi gazdakörnek legelő vásárlási ügyben küldött beadványát választmány a kolozsmegyei osztályhoz áttenni határozta.

Dr. Péter Béla indítványa alapján választmány kimondja, hogy amennyiben az 1914. évi költségvetés elkészítése alkalmával fedezet található egy az intelligens gazdák számára rendezendő előadás sorozat rendezésére, ilyen rendezni fog az egyesület az 1914. év folyamán.

Kereskedelmi Múzeum átirata alapján választmány elhatározza, hogy a közgyűlés napján, a múzeum által felajánlott vetített képek segítségével előadást fog rendezni a Balkán államok közgazdasági viszonyairól.

Br. Bánffy Ernő e. elnök indítványára választmány elhatározza, hogy a földművelésügyi kormányzatot felkéri, hogy lépéseket tegyen a thanatonnak 1 kg-os dobozokban való forgalomba hozatala iránt mivel igen számos gazda azért nem használja a thanatont, mert az 5 kg-os doboz számára sok és ezért drága is.

KÖTSZER — MENTOSZEKRÉNYEK — GAZDASÁGI CIKKEK nagyválasztékban, verseny áron a
„RÓZSA” DROGERIA — ILLATSZER — KÖTSZER ÉS ORVOSI MUSZER-
TÁRÁBAN, KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 13. SZÁM
Gyógynövény beváltó állomás!

Több tárgy nem lévén az ülés az elnök életésével véget ért.

K. m. i.

Az E. G. E. gazdatiszti osztálya és a gazdatisztek. Nem mulik el hét, hogy a gazdatiszti osztály ügyei iránt több melegen érdeklődő levelet ne kapna titkári hivatalunk. A taggyűjtőik rendre lassanként kezdenek aláírásokkal ellátva visszaszármazni. *Balogh* Gergely parajdi intéző levelében többek között a következőket írja:

Amidőn a hozzám beküldött és általam aláírt taggyűjtőivet idezárva beküldöm, sajnálattal kell kijelentnem azt, hogy az itteni elszigeteltségem körzetében a félreeső havas aljában nem voltam képes több tagot szerezni.

En mint már a veterán gazdatisztek gárdájába tartozó, de még mindig elég munkabíró, szerény gazda és mint e hasznos, e nemes, e boldogító intézmény lelkes pártolója a főlhívást örömmel vettem, és készséggel aláírtam, amelylyel egyszermind a belépési szándékomat is jelzem.

Kívánom, hogy ama cél elérésére szolgáló, hasznos, nagy eredmények létrehozására igen alkalmas eszközök, a melyek a főlhívásban fől sorolva vannak, nemcsak szeretett hazánk javára, hanem a gazdasági Egylet megalapítására, a Gazdasági Egylet megalapítására és a gazdatiszti osztály boldogítására, jólétre működjenek.

Vajha főlújtoknék, életre kelne, szebb jövőnek nézne elébe, hazánknek e jobb sorsra érdemes polgári osztálya is!

Ezért is melegen üdvözlöm e nemes célt!

Kérem szépen Tekintetességedet, sziveskedjék átadni részemről is üdvözlétem s köszönetem nyilvánítását a Mélyen tisztelt Igazgató-választmánynak eme nemes eszme kezdeményezéséért.

Parajd, 1913. december 29-én.

teljes tisztelettel
Balogh Gergely.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Halálozás.** Babuczay János gazdasági intéző életének 58., boldog házasságának 16. évében 1913. évi december hó 23-án Zilahon váratlanul elhunyt.

— **A földmivelésügyi miniszterium új ügybeosztása.** Ghillány Imre báró földmivelésügyi miniszter megbízta Tervey Imre miniszteri tanácsost a földmivelésügyi miniszterium ügykörébe tartozó törvények előkészítési munkálatainak vezetésével. E megbízás folytán Tervey eddigi főosztályát, a gyümölcsészeti és kertészeti ügyágazat vezetését Ebersz Károly miniszteri tanácsos veszi át. A számvétség igazgatói teendőinek ellátásával a miniszter Tóth Jenő dr. miniszteri osztálytanácsost bizta meg. Ekként a gyümölcsészeti és kertészeti főosztályban Papp-Ragány István miniszteri osztálytanácsos lett az osztályvezető, kinek eddigi szolgálati ügykörét, az állatorvosok személyi ügyei vezetését Masirevic Samu miniszteri titkár veszi át. A kisebb gazdasági ágak osztályvezetője Krenedies Ferenc miniszteri titkár lett. Landgraf János mi-

niszteri tanácsos élére áll a halászati osztálynak. A felsorolt személyi változásokon kívül, mint a Bud. Lev. értesül, megmarad a régi ügybeosztás. Koós Jenő miniszteri tanácsos továbbra is az elnöki osztály vezetője és a többi főosztályok főnökei, valamint osztályvezetői is megmaradnak eddigi munkakörükben.

— **Dohánybevéltás.** Az Alföldön megkezdtek már a dohány bevéltást. Az új bevéltási árszabályban történt némi haladás a minőségi bevéltás felé. Valamennyi dohány ára 1—20 koronáig emelkedett. A finomabb dohányt jobb áron váltják be mint a gyengét. A bálakat alaposan átvizsgálják. A legkisebb hiba esetén III. osztályba sorozzák az I. osztályu bált is. Kívánatos volna, hogy a dohány jövedéki központ ama rendelkezését hogy a dohány nagyon megválogatandó, az idej első esztendőben ne alkalmazzák tulságos szigorral.

— **Da'osverseny Kolozsváron.** Az Országos Dalosszövetség folyó évi versenyét Kolozsváron fogja megtartani a nyáron. Az előkészületi munkálatokat a nagybizottság megkezdte, eddig mintegy 50 dalárda jelentette be részvételét, de kilátás van rá, hogy közel 100 dalárda fog ez alkalomból Kolozsvárra utazni, közel 10.000 taggal.

— **Ingyen előadások a szövetkezetekről, tűz-, jég- élet- és állatbiztosításról.** A magyar gazdaközönségnek altruisztikus alapokon működő szövetkezetei, a *«Hanygya»* (Budapest IX. Közraktár-u. 34.), a *Gazdak Biztosító Szövetkezete* (Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 35)) a *Magyar kölcsönös állatbiztosító Társaság m. sz.* mindazon községek gazdaköréi részére díjtalanul e óadókat rendeznek szövetkezeti-, tűz-, jég és életbiztosítási, valamint állatbiztosítási kérdésekről, amely gazdakörök egyszerű levelező lapon e tárgyban megkeresik őket. Az előadások teljesen díjtalanok, a gazdakörökre semmi néven nevezendő anyagi költség nem hárul, éppen ezért igen kívánatos volna, hogy az erdélyi gazdakörök minél nagyobb számban vegyék igénybe a kedvezményeket!

— **Méncsikök vásárlása.** A földmivelésügyi miniszter felhívja mindazokat a gazdákat, akiknek legalább négy darab saját nevelésű, egy éves, jó származású jól fejlett, erős csontú, szabályos testalkatú, eladó méncsiköjük van, hogy ezeket az államnak adják el. A bejelentések február hó 1. napjáig a földmivelésügyi miniszterhez küldendők be. A bejelentésekben megjelölendő a hely, a származás, a csikók nagysága, színe és ára.

— **Védekezés a szőlőmoly ellen.** Az idej szinte megszakítás nélküli folytonos esőzések a szőlők állását annyira kedvezőtlenül befolyásolták, hogy a szüret általában igen rossz eredményt adott. De nemcsak a kedvezőtlen idő okozott károkat, hanem a szőlőmoly elszaporodása is nagyban hozzájárult már nálunk Erdélyben is a megcsökkenett terméseredményhez. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által tartott szőlőmoly kongresszusukon a szőlőmoly elleni védekezés ugyszólván egyedüli hathatós eszközül a nikotint jelölték meg, melyet thanatan (dohánylug) elnevezés alatt a magyar királyi dohányjövédék és niko-

tinsulfát alakban a Magyar Mezőgazdasági Szövetkezet bocsájt a szőlősgazdák rendelkezésére. A szer forgalomba hozatalát a pénzügyminiszter és belügyminiszter szabályozták s mivel mindkét szerből csak korlátozott mennyiség áll rendelkezésre, főlhívjuk a szőlősgazdák figyelmét, hogy idején jelentsék be szükségletüket. Thanatonért a dohányjövédékhez, nikotinsulfátért pedig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez kell fordulni.

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb *házi-szere*. A *Borolin* a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a **Borolingyárban**
Budapest, II., Margitrapart 45 sz.

Próbaüveg 50 fillér.

2762

— **Borkezelési tanfolyam szőlőbirtokosok és gazdatisztek számára.** Az okszerű pincekezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése végett a budafoki pincemesteri tanfolyammal kapcsolatosan önálló nagyobb szőlőbirtokosok és gazdatisztek számára időleges borkezelési tanfolyam fog tartatni. Ezen tanfolyam célja az, hogy önálló nagyobb bortermelők és gazdatisztek a legszükségesebb elméleti és gyakorlati borkezelési ismereteket elsajátítsák. A borkezelési tanfolyam Budafokon a pincemesteri tanfolyam helyiségeiben 1914. január 12-től 24-ig terjedő időben naponként délután tartatik meg. Azon esetben, ha ezen tanfolyamra annyian jelentkeznek, hogy valamennyien egy tanfolyamra nem volnának felvehetőek, a szükséghez képest, később meghatározandó időben, több hasonló tanfolyam is fog tartatni. A tanfolyamra való felvétel végett — folyamodó nevének, lakhelyének és foglalkozásának közlése mellett — közvetlenül a pincemesteri tanfolyam igazgatóségához Budafokra kell fordulni, hol a jelentkezés sorrendjében történik a felvétel.

— **Állami támogatás.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur folyó évi 117,448 számú rendeletével állami támogatás céljára 3.200.000 darab közönséges pisztráng, 118,000 darab saibling és 60,000 darab skót pisztrángokra beszerzését engedélyezte s megbízta az Országos Halászati Felügyelőséget, hogy azokat közvizek behalásítása végett az aziránt folyamodott érdekelteknek küldje meg. Ez ik-rák szétküldése valószínűleg csak ujév után veszi kezdetét.

— **Az erdőfésítés és az árvízveszedelem.** Az idej nyári árvizek által előidézett katasztrófák bizonyossá tették, hogy a kopár és letarolt erdőterületek befásítása egyik módja a sikeres védelemnek, mert ezzel a csapadék rohamos lefolyása eredményesen késleltethető. A földmivelésügyi miniszter figyelembe véve a vizilásulatok által is kifejezett kívánságot, a katasztrófák ellen való sikeresebb védekezés okából elhatározta, hogy ezentul sokkal serényebben folytatja a kopárte-

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képviselote, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

rületek befásítását. Erre való tekintettel az állam szaporítja a csemetekerteket, a fásítást nagyobb állami segítséggel mozditja elő, sőt indokolt esetekben attól sem zárkozik el, hogy tisztán állami erővel mozditja elő az árvízkatasztrófák ellen való védekezésre szolgáló fásítást.

— **Kártérítés a takonykór miatt kiirtott állatokért.** A közel jövőben új szabályozást nyer a takonykór elleni védekezés ügye is és a kiadandó rendelet előmunkálatai a földművelésügyi minisztériumban már folyamatban vannak. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a ma érvényben levő rendszabályok a takonykór kiirtására, sőt annak meggyérítésére kór kiirtására, sőt annak meggyérítésére sem alkalmasak. A baj legfőbb oka, hogy a takonykór miatt kiirtott állatokért nem ad az állam semmi ellenértéket, vagy gyanu esetén csak fél kártérítést juttat a ló tulajdonosának. Mivel ez azután azt vonja maga után, hogy az állattulajdonos lovai kártérítés nélküli kiirtásától félve, eltilkolja a takonykóros, vagy arra gyanus megbetegedéseket a gazdatársadalmi szervezetek a takonykór elleni sikeres védekezés alapfeltételeként állítják a földművelésügyi kormány elé, hogy az állattulajdonosok minden esetben teljes kártérítésben részesüljenek.

— **Tartalomjegyzék.** Lapunk mai számához csatoljuk az *Erdélyi Gazda* 1913. évi XLV. évfolyamának tartalomjegyzékét és címlapját azok számára, akik az *Erdélyi Gazdát* évenként be szokták kötetni. Akiknek olvasóink közül lapunk egyik vagy másik száma hiányzik, a kötetjük kiegészítéséül készséggel megküldjük díjtalanul a hiányzó számokat, ha eziránti megkeresésükkel az *Erdélyi Gazda* kiadóhivatalához (Kolozsvár, Attila-u. 10.) fordulnak.

— **Szeszfőzői tanfolyam szeszgyárvezetők részére.** A kassai m. kir. gazdasági akadémián tizenkét hétre terjedő szeszfőzői tanfolyam rendeztetik. A tanfolyam 1914. évi január hó 15-én veszi kezdetét és április hó 10-ig tart. A tanfolyam célja mezőgazdasági szeszgyárak részére gyárvezetőket gyakorlatilag és elméletileg képezni.

A tanfolyamra felvétetnek azok, akik 18 életévüket már betöltötték, hatósági bizonyítvánnyal beigazolni tudják, hogy legkevesebb egy szeszfőzési idényben szeszgyárban mint gyakornokok alkalmazva voltak és felvételi vizsgával igazolják, hogy a szeszgyártás gyakorlatában kellő jártassággal bírnak. Ugyancsak felvételi vizsga alapján kell beigazolniok azt, hogy a magyar nyelvben jártasok,

írni, olvasni és számolni tudnak. Részt vehetnek továbbá a tanfolyamon a m. kir. gazdasági akadémiák végzett hallgatói.

A tanfolyamra legfeljebb 25 jelentkező vehető fel. Előnyben részesülnek azok, akik gépkezelői szakvizsgát is tettek.

A tanfolyam hallgatói a szeszgyárban előforduló összes munkákat végezni kötelesek, kötelesek továbbá a szeszgyártás elméletéből és a szeszadó törvényekről tartott előadásokat szorgalmasan látogatni, a szeszgyártás ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati módszerek elsajátítása végett a laboratoriumi munkálatokban részt venni. A tanfolyam befejezésével a résztvevők gyakorlati és elméleti vizsgát tesznek, amelynek eredményéről bizonyítványt nyernek. Tandíj 54 korona. A jelentkezők élelmezésükről saját maguk tartoznak gondoskodni.

Előjegyzéseket elfogad a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága, a hol egyuttal bővebb felvilágosítást is lehet nyerni.

— **A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület Lintner Sándor** elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy fölterjesztést intéz a földművelésügyi kormányhoz az Erdélyi Gazdasági Egyesület által megjelölt földbirtokpolitika felkarolása érdekében.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Homlokzatok és belsőhelyiségek
meszelésére

a legjobb és a legtökéletesebb

2767 II.

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUZ EDE és TÁRSA festékgyára
BUDAPEST, VII, ker., Örnagy-u. 4.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15. évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogot felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi ténfiái adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

200

Agybavizezés

Rögtöni megszüntetési Kort és nemet közölni. Felvilágosítás ingyen. Gg. Pfalzer Nürnberg s. 376 (Bay.)

Földmives iskolát jeles sikerrel végzett, másfélévi gyakorlattal bíró, nőtlen fiatalember gazdasági ispáni, vagy más megfelelő

állást keres.

Cim:

Nagy Péter Felőr,
Szolnokdoboka vármegye.

2990

Eladó

2 darab 160 cméter magas, sebesjárású, 5 éves, világospej jukker ló

Értekezhetni:
Nagy József városi tanácsosnál
Kolozson.

3037

Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladók.

Erzsébet-út
13. szám.

ELADÓ

teljes felelősség mellett, saját nevelésű, 2 darab (társak) jó hámos, teljesen megbízható, jól járó 4 és fél éves hibátlan,

PEJ KANCA LÓ

160—162. cm, magas. Firisio és Nagy láng ivadékok.

Velits Ödön, Torda.

30-9 II

**A KOLOZSVARI
TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság**

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüszete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302.692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

2004

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámitol váltókat: bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl. Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megörzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állit ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Kiadó tordai határ, Cserepad dűlőben, a néhai Nagy Miklós-féle, körülbelül 375 holdnyi birtok; jó 2 szoba-konyha lakóház, szép gyümölcsösökkel, cselédlakások, istállók és magtárakkal felszerelve; ugyanott az összes jól berendezett felszerelés, ekék, gépek, igásökrök, igás kanca lovak, csikók, a készletben levő gabona és takarmánnyal együtt átvehető. — 40 h. szuperfoszfáttal vetett őszi buza, 7 hold rozsvetés, 30 hold idei jó lóhere, ugyszintén tavalyi, jó erőben levő 45 h. here és eddig végzett őszi szántás is átadó. A birtok

a Virágosvölgy és aranyosgyéresi

vasut mentén, Torda és Aranyosgyéres vasuti állomástól háromnegyed órára fekszik. — A bérlet megállapodás szerint azonnal átvehető. — A birtok megtekintése és a bérlet megbeszélésére bővebb információt szívesen ad:

VELITS ÖDÖN, Tordán.

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

Eladó növendék

3035

**ökörtinókat és
igás-ökröket
keresek megvételre.**

Szives ajánlatokat

(legalább 6 párt kitevő mennyiségről)

Kérek:

„Alföldi“ jeligére

az

Erdélyi Gazda

kiadóhivatalához

Kolozsvár címen - küldeni.

628-1913.

ej. sz.

Haszonbérleti hirdetés.

A kolozsvári ref. kollégium girolti (Szolnokdoboka vm.) földbirtoka nyilvános árlejtés útján haszonbérbe kiadandó. A birtok területe 940 kat. hold és 12 négyszögöl, melynek legnagyobb része jó minőségű szántóföld, a többi legelő, kaszáló és kert. A községben van az udvarház mindenféle gazdasági épületekkel ellátva, a tagosított szántóföldek közepén a tanya a szükséges gazdasági épületekkel.

Vasuti 'elefon és postaállomás Nagyiklód, mely 10 km-re fekszik a községtől.

A bérlet tart 1914. október hó 1-től 1926. október hó 1-ig. Bérbevenni szándékozók tartoznak a kollégium pénztárába 2000 K azaz kettőezer K-t készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban bánatpénzül letenni és az ajánlat elfogadása esetén ezt egyévi bérösszegre kiegészíteni. A bérletre vonatkozó ajánlatok kolozsvári ref. kollégium előljároságához (Kolozsvár, Farkas-utca 16) 1914 március hó 15-ig nyújtandók be. A beérkezett ajánlatok felett a kollégium előljárosága szabadon dönt, jogosítva van tehát a haszonbérletet bármelyik ajánlattevőnek kiadni, tekintet nélkül az általa ajánlott haszonbéri összegre. Érdeklődőknek mindennemű részletkérdésben további felvilágosítást írásban vagy előszóval Nagy Jenő (Farkas-utca 16) a kollégium gazdasági felügyelője nyujt. Nála tekinthetők meg a bérleti szerződés részletes feltételei, melyekre nézve ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy azokat ismeri és elfogadja.

A kolozsvári ref. kollégium előljároságának 1913. december hó 2-án tartott üléséből.

B. Bánffy Ernő

elnök, főgondnok.

Joó József

jegyző.

Olcsón eladó

szép, egyenes fekvésű, bekerített közel 700 □-öl területű üres

HÁZHELY Kolozsvár város legszebb részében,

mindenhez közel, egészséges, jó levegőjű olyan helyen, ahol a telek-érték évente 20%-al emelkedik. Nagyuri családi ház, vagy bérpalota építésére kiválóan alkalmas. Csupán biztos és jól gyümölcsöző tőkeelhelyezésre is jó alkalom. Érdeklődőknek eladó címét megmondja levélileg, szóval, vagy telefonon (158. szám) is: **A kiadóhivatal.**

3034

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

31 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

Kéveketek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-
intézet. Kérjen ajánlatot!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvá, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jézkár ellen, ugyiszintén az ember életére a legkülönbözőbb módok szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjaranyukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfeleslegéből, közgyűlési határvát értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatóságához, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok Kormány hozzájárulásával	2,527.980.— K
Tartalékok	8,357.608.— „
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tükárokban	10,740.000.— „
jéjkárokbán	5,042.000.— „
Biztosított érték tűzben 1912. évben	860.000.000.— „
jéjben 1912. évben	63,010.000.— „
Életbizlet állománya	15,240.000.— „
A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a	

»GONDVISELÉS» Országos Központi Segélyező Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leánykiképzési (önálló-ítási) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. A társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készíttünk bármelyik is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 203

ELADÓ

3031

egy másfél év előtt Bpsten készült, teljesen új kinézésű, négy üléses, oldalt és elől vastag, metszett üveges, egész olaj tengelyes, könnyű járásu csukott kocsi, 4 rendes és 4 gumi kerékel. — Egy pár kevesett használt szép hám, tartó szíjjakkal, — sárga francia gyeplővel, egy szép, majdnem új, — lovaglószerelés és egy fatengelyes könnyű ígás lószekér. Megtekinthetők Kolozsvárt, Majális-utca 13.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 8.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

Bérleti hirdetmény.

A nagyenyedi Bethlen-kollégium tulajdonát képező, Vingárd község (Alsófehér vármegye) határán fekvő, körülbelől 1680 k. hold területű

mezőgazdasági birtok

a hozzá tartozó modern berendezésű, évi 720 Hl. kontingensű mezőgazdasági szeszgyárral, korcsmaházzal és kellő számú gazdasági épületekkel együtt, 1914. évi március hó 1-én kezdődőleg 11 és 1/2 egymásután következő évre nyilvános árverésen bérbeadatik.

Kikiáltási évi bérösszeg 48000 korona

Bánatpénzül ennek 10 %-a, vagyis 4800 korona teendő le az árverés megkezdése előtt, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban.

Árverés 1914. évi január hó 15-én d. e. 10 órakor tartatik meg Nagyenyeden a Bethlen-kollégium jószágigazgatósági hivatalában, a hol a részletes árverési es bérleti feltételek a hivatalos órák alatt, korábban is megtudhatók.

Írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak, ha azok a szóbeli árverés megkezdése előtt adatnak be s tartalmazzák a szabályszerű bánatpénzt.

Nagyenyed, 1913 december 12.

Rick Béla,
jószágigazgató.

3030

Haszonbéri hirdetmény.

A Magyarországi Unitárius Egyház Jóságfelügyelőisége közhírré teszi, hogy a Kisküküllőmegyében BUN községben (Segesvártól 7 kilométerre) fekvő és tagosítás rendjén most kiszakított mezőgazdasági birtok, melynek területe:

szántó föld	433 hold	80 öl
rét	242 „	914 „
komló	6 „	— „
kert	24 „	1.491 „
szőlő	3 „	789 „
legelő	99 „	791 „
erdő	365 „	1.151 „
terméktelen	13 „	892 „
Összesen :		1.389 hold 434 öl

1914 április 1-től kezdve 6 évre esetleg hosszabb időre haszonbérbe kiadó.

Az írásbeli zárt haszonbéri ajánlatok 1914 január 20-án d. e. 11 óráig adandók be a Magyarországi Unitárius Egyház pénztári hivatalánál: Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 12. szám.

A haszonbéri feltételek a pénztári hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az erdőkből haszonbérlet tárgyát csak az évenkénti üzemterv szerinti vágás képezi.

Haszonbéri ajánlatok tehetők külön csak a mezőgazdasági részre vagy az erdővel együtt.

Kolozsvárt, 1913 december hó 18-án.

A Magyarországi Unitárius Egyház
Jóságigazgatósága.

3032